

UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE VALENCIA

ESCOLA POLITÈCNICA SUPERIOR DE GANDIA

DIPLOMATURA EN TURISME

---



UNIVERSIDAD  
POLITECNICA  
DE VALENCIA



ESCUELA POLITÉCNICA  
SUPERIOR DE GANDIA

# “Anàlisi estratègic de la destinació turística Muro d’Alcoi”

**TREBALL DE FINAL DE CARRERA**

Autor:

**Pascual Pascual, Jose**

Director:

**Canós Darós, Lourdes**

**GANDIA, 2013**

## INDEX

1.	INTRODUCCIÓ.....	3
2.	DESCRIPCIÓ .....	4
2.1.	UBICACIÓ GEOGRÀFICA.....	4
2.2.	RECURSOS NATURALS .....	5
2.2.1.	EL RIU SERPIS.....	5
2.2.2.	EL RIU D'AGRES .....	5
2.2.3.	LA SERRA DE MARIOLA.....	6
2.2.4.	LA SERRA DEL BENICADELL.....	8
2.3.	CLIMA .....	9
2.4.	ASPECTES ECONÒMICS.....	10
2.5.	ORGANITZACIÓ A L'AJUNTAMENT .....	11
2.6.	TOURIST INFO MURO .....	13
3.	ANALISI DE L'OFERTA EXISTENT .....	14
3.1.	ALLOTJAMENT .....	14
3.1.1.	ALLOTJAMENT RURAL .....	14
3.1.2.	ALLOTJAMENT HOTELER .....	16
3.1.3.	APARTAMENTS TURÍSTICS.....	18
3.2.	OFERTA GASTRONÒMICA.....	19
3.3.	FESTES .....	20
3.4.	MONUMENTS PER VEURE .....	24
3.5.	ASOCIACIONS CULTURALS.....	29
3.6.	ACTIVITATS I RUTES.....	30
3.7.	TRANSPORT PÚBLIC.....	33
4.	ACCIONS DESENVOLUPADES.....	35
4.1.	Logo de Muro naturalitat.....	35
4.2.	Marca Serra de Mariola.....	36
4.3.	Promoció de la vinya.....	39
5.	ANÀLISI DAFO.....	40
6.	PROPOSTES ESTRATÈGIQUES PER AL TURISME DE MURO .....	42
7.	CONCLUSIONS .....	43
8.	BIBLIOGRAFIA.....	45

## INDEX D'IMATGES

Figura 1. Localització de Muro d'Alcoi .....	4
Figura 2. Cava arquejada de Muro .....	7
Figura 3. Serra del Benicadell .....	8
Figura 4. Cifres atur .....	10
Figura 5. Cifres eleccions .....	12
Figura 6. Tourist info .....	13
Figura 7. Casa rural Aire .....	14
Figura 8. El mas de la casa blanca .....	15
Figura 9. Hostal Copacabana .....	16
Figura 10. Pensió Central .....	17
Figura 11. Hotel Vila de Muro .....	17
Figura 12. Apartaments Copacabana .....	18
Figura 13. Apartaments Copacabana .....	18
Figura 14. Els Fontanars .....	19
Figura 15. Festers sexys .....	22
Figura 16. Cartell fira gastronòmica .....	23
Figura 17. La cova Beneito .....	26
Figura 18. La font de Sant Roc .....	28
Figura 19. La penya el frare .....	30
Figura 20. Botella Celler la Muntanya .....	32

# **1. INTRODUCCIÓ**

Aquest treball es un anàlisi de la població Muro d'Alcoi com a destí turístic. En ell, descriurem el poble per a poder fer-nos una idea del tipus de destí turístic al que ens referim i poder així comprendre les fortaleeses i les debilitats que podem trobar en futures tasques de desenvolupament del destí.

Un dels temes que anem a tractar al treball és l'anàlisi de l'oferta turística existent avui en dia al poble, així com les infraestructures disponibles per al correcte desenvolupament de l'activitat turística, com ara allotjaments, comunicacions, etc.

També tractarem d'analitzar els principals atractius turístics de la població, que a banda de les festivitats locals, son majoritàriament recursos naturals. Aquestos recursos naturals son la principal fortaleza d'aquest destí, que esta situat a una zona privilegiada.

Farem una ullada per les diferents polítiques o accions desenvolupades per les autoritats locals, en la seua tasca de donar a conèixer aquest destí, que a dies d'ara, és desconegut i minoritari.

Tractarem també de comprendre millor la situació actual del destí amb un anàlisi DAFO, que ens ajudarà a l'hora de trobar els punts forts del destí que cal potenciar, així com els punts febles que cal millorar.

Finalment i després d'haver analitzat tota l'informació, tractarem d'aportar uns objectius que el poble podrà aconseguir, per tal de millorar com a destinació turística.

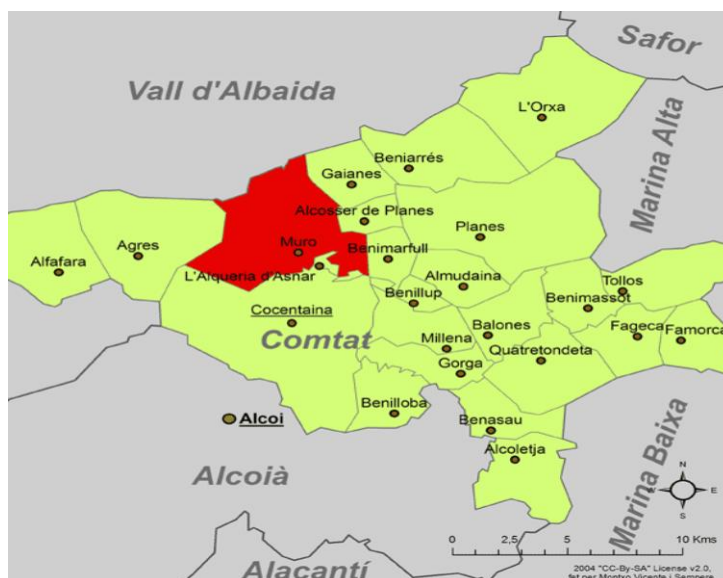
## 2. DESCRIPCIÓ

### 2.1. UBICACIÓ GEOGRÀFICA

Muro d'Alcoi és un municipi de la Comunitat Valenciana, situat al nord de la província d' Alacant, a una altitud de 399 metres, en la depressió principal de les valls prebètiques d'Alcoi. La part més elevada del termini correspon a la vesant nord oriental del Montcabrer, que és el pic més elevat de la Serra de Mariola (1410 metres d'altitud), rodejat pels barrancs de la Querola, de Puig i de la Quebrantà i per la Serra de Turballos (928 metres d'altitud), contrafort de la Serra del Benicadell, separada de l'anterior pel port d'Albaida.



Figura 1. Localització de Muro d'Alcoi



Pertany a la comarca del Comtat, de la que Cocentaina és la capital. Les comunicacions amb les capitals de província són molt bones, mitjançant la N-340.

El riu d'Agres travessa el seu territori i aboca les seues aigües al riu Serpis. La població de Muro en 2012 era de 8961 habitants, sent el seu terme

municipal de 31 Km<sup>2</sup>. Compta amb quatre pedanies a saber, Setla de Nunyes, Turballos, Benàmer i L'Alquerieta Jordà.

El terme de Muro limita amb els de les següents localitats: Agres, Alcosser de Planes, Alqueria d'Asnar, Benimarfull, Cocentaina, Gaianes, Adzeneta d'Albaida, Albaida, Bèlgida, Bufali, Otos i Palomar.

## **2.2. RECURSOS NATURALS**

### **2.2.1. EL RIU SERPIS**

Naix als peus del Carrascar de la Font Roja, per la unió del barranc de Polop i el barranc del Troncal. Normalment, en aquesta part inicial, el riu no sol dur aigua exceptuant en les èpoques de pluja. En els voltants d'Alcoi, se li uneix, per la seua riba esquerra, el riu Barxell, que arreplega part de l'aquífer de la Serra de Mariola, i ja dins d'Alcoi rep per la seua dreta les aigües del riu Molinar, també de poc cabal, però constant, ja que mana de la coneguda Font del Molinar. Pel seu marge dret, acull les aigües del barranc del Cinc i de la font del Xorrador. El Serpis travessa després Cocentaina, l'Alqueria d'Asnar i Muro, i a l'eixida d'aquest últim, s'ajunta amb el riu d'Agres. Després arriba a Beniarrés, on podem trobar l'únic embassament del riu, l'embassament de Beniarrés, que va ser construït l'any 1958.

En passar l'embassament, el riu accepta les aportacions del Barranc de l'Encantada. Més avant el Serpis travessa els municipis de l'Orxa, Villalonga, Potries, Beniarjó, Almoines i desemboca finalment en Gandia al Mar Mediterrani. Els dos últims km del riu són navegables.

### **2.2.2. EL RIU D'AGRES**

Naix a l'oest de la Serra de Mariola en l'atractiu Molí Mató, on la riquesa de la serra es posa al descobert deixant aflorar les seues aigües subterrànies,

en un principi en forma de font que es transforma en sèquia i més avant esdevé en riu.

El riu d'Agres travessa la localitat d'Agres, creua Muro per l'oest i passa per Alcosser de Planes on desemboca al riu Serpis.

### 2.2.3. LA SERRA DE MARIOLA

Aquest paratge de 17.257 hectàrees va ser declarat parc natural pel govern valencià el 8 de gener de 2002. La serra es troba localitzada entre les comarques de l'Alcoià, el Comtat i la Vall d'Albaida. Comprèn els municipis d'Agres, Alcoi, Alfafara, Banyeres, Bocairent, Cocentaina i Muro.

La serra és un dels últims contraforts de les Serralades Bètiques. Té una forma quadrangular i una alineació de sud-est a nord-oest.

El material predominant és la pedra calcària, encara que la intensa activitat tectònica ha provocat l'existència de molt variats paisatges. L'alçada màxima de la serra és el cim del Montcabrer, amb 1410 m, que el converteixen en el tercer més alt de la província d'Alacant. A banda d'aquest cim hi ha d'altres que superen els mil metres, com ara l'Alberri, el Morro del Comptador o el Cernical.

Aquesta serra presenta un clima mediterrani amb un lleuger toc continental, a causa de la relativa alçada mitja existent. A la majoria dels hiverns cauen grans nevades. Les temperatures poden caure fins als 10 graus per baix de zero. Les pluges són molt irregulars i oscil·len entre els 350 mm i els 900 mm anuals.

La Mariola és molt rica en varietats vegetals, destacant la presència del teix. En la micro reserva de la Teixera d'Agres es pot gaudir del bosc de teixos més meridional d'Europa, encara que actualment ha esdevingut menys abundant que fa no massa temps.

La major part de la serra es troba coberta per una formació boscosa en la que el pi blanc predomina junt amb diverses classes d'arbustos com el romer, el timó, etc.

També és possible trobar el bosc mixt mediterrani on abunden espècies com la carrasca, el freixe i d'altres.

La principal riquesa de la serra es troba en la gran diversitat floral. S'han arribat a identificar 1200 espècies, moltes d'elles endèmiques de la Comunitat Valenciana o de la pròpia serra. Entre elles podem destacar la sàlvia de Mariola o el rabet de gat.

La serra posseeix també una fauna molt rica i variada.

Hi ha elements que proven la presència humana des de temps immemorials a la Mariola. Del període neolític trobem els jaciments del Salt a Alcoi, la cova de la Sarsa a Bocairent i la cova del Bolumini a Alfafara.

L'edat de bronze es troba representada pels poblats de la mola de Serelles i la mola d'Agres, mentre que l'època ibèrica té en els jaciments de l'Alberri, Castellar i el Cabeçó de la Cova de Mariola els seus millors exemples.

Durant l'època musulmana la serra va estar molt poblada, cosa que

ha permès l'existència de nombroses restes com els castells de Barxell, Cocentaina, Penella, Banyeres de Mariola, Vinalopó, del Convent o la Torreta d'Agres.

En aquest paratge es troben encara restes de geleres com la cava arquejada de Muro (figura 2). Es troba a 1220 metres d'altitud sobre el nivell del mar, pròxim al refugi de muntanya del Montcabrer. Està excavada en gran part

Figura 2. Cava arquejada de Muro



Font: [www.elfotografoviajero.com](http://www.elfotografoviajero.com)



en la roca viva i les seues dimensions són: 14'90 metres de diàmetre i uns 12 de profunditat. En els seus murs hi ha sis accessos utilitzats tant per a la introducció com per a l'extracció de neu en forma de blocs de gel. Aquest gel es repartia bloc per bloc entre les localitats mes pròximes.

De manera tradicional s'han aprofitat diverses herbes aromàtiques presents en la serra per a la destil·lació d'un licor anisat, l'herbero, que es troba protegit per la denominació d'origen begudes espirituoses d'Alacant.

#### 2.2.4. LA SERRA DEL BENICADELL

La Serra del Benicadell (figura 3) és una formació muntanyosa situada en la Serra de Mariola entre la comarca de la Vall d'Albaida i la del Comtat que constitueix una frontera natural d'aproximadament 25 km de sud-oest a nord-est, entre les províncies de València i Alacant. L'altitud màxima d'aquesta serra és el cim del Benicadell, d'uns 1104 m d'altitud.

Figura 3. Serra del Benicadell



Font: [www.wikipedia.es](http://www.wikipedia.es)

Al nord-est, la serra del Benicadell acaba en els torrents que conflueixen en el llit del riu Serpis, mentre que al sud-oest té el seu límit en el Port d'Albaida, a 620 metres d'altura, sobre el pas de la principal ruta de comunicació interior entre Alacant i València la carretera N-340. A continuació es prolonga en la serra d'Agullent.

Alberga els termes municipals d'Albaida, Adzeneta d'Albaida, Beniarrés, Beniatjar, Carrícola, Gaianes, L'Orxa, Muro, Otos i Salem.

Antigament la serra estava coberta d'abundants pinedes, però ha patit importants incendis. La seua vessant nord rep les majors precipitacions i per això posseeix una vegetació i flora més variada que la cara sud. També alberga la Cova de l'Or del paleolític i la Cova Beneito, un dels jaciments més importants del Paleolític en la Comunitat Valenciana, on s'han trobat restes de fa més de 40.000 anys.

En aquesta serra es troben les ruïnes d'un dels castells musulmans reconstruïts pel Cid en 1091 en el marc de la intervenció en Llevant durant el seu segon desterrament, esmentat en distintes fonts com a Penya Cadiella, Penya Catir, Penya Catel o Penya Cadell; fortalesa que ha sigut identificada com el Castell de Carbonera, situat en el promontori homònim.

### **2.3. CLIMA**

El clima predominant en la població de Muro és el clima Mediterrani, amb hiverns suaus, i estius secs i calorosos arribant als 35° C al juliol i agost i, a l'hivern, quan cau la nevada en la Serra de Mariola s'aconsegueixen els 5° C negatius.

Les precipitacions varien segons l'època de l'any, però són més abundants a la primavera i a la tardor, on la gota freda fa alguna destrossa. Tots els estius cau una tempesta ràpida però copiosa que fa més agradable la temperatura durant un parell de dies.

Aquest tipus de clima, fa que la temporada més idònia per a visitar el municipi i els seus voltants siga a finals d'abril, maig, principis de juny i octubre.

## 2.4. ASPECTES ECONÒMICS

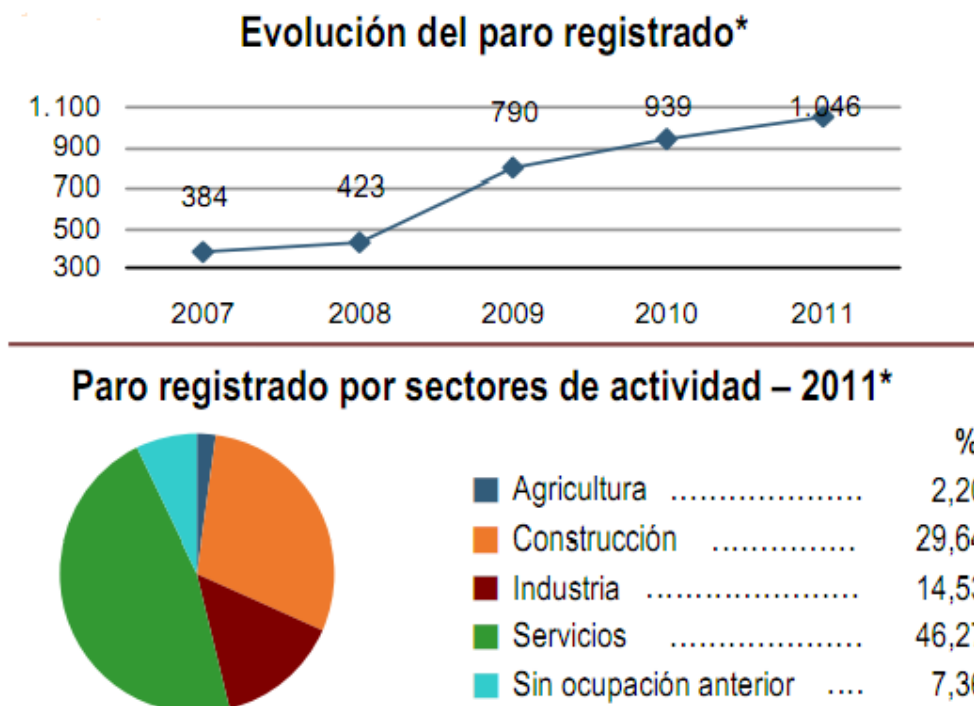
L'agricultura de secà ha sigut la principal riquesa d'aquesta zona, sent els productes més representatius les oliveres, ametlers i cereals, entre d'altres.

A partir dels anys seixanta, Muro ha anat convertint-se en una població industrial, en la que predomina el sector tèxtil, encara que també destaquen altres manufactures com ara la fabricació de guitarres fetes a mà, o els marcs, entre d'altres.

El cultiu d'oliveres i la producció d'oli també és una part molt important de l'economia local. Gràcies a la qualitat de les oliveres i el procés especial de refinament s'obté un oli de màxima puresa i qualitat.

En l'actualitat s'ha recuperat el cultiu de la vinya en unes parcel·les de grandària reduïda, a banda de les grans explotacions. Aquesta és l'estratègia que ressorgeix en les comarques del Comtat i l'Alcoià on una empresa murera recorre a contractes amb xicotets terratinents per tindre així assegurat un raïm i un vi de qualitat.

Figura 4. Cifres atur



Font: [www.ive.es](http://www.ive.es)

## **2.5. ORGANITZACIÓ A L'AJUNTAMENT**

A continuació detallem com ha quedat format l'ajuntament de Muro d'Alcoi a les últimes eleccions celebrades.

### **Rafael Climent González**

Alcalde (BLOC)

### **Elisa Genís Cardona**

1<sup>a</sup> Tinent d'alcalde, Regidora de Serveis Socials, Educació, Sanitat i Participació Ciutadana. Portaveu (PSOE)

### **Marina Cerdá Aresté**

2<sup>a</sup> Tinent d'Alcalde, Regidora de Seguretat Ciutadana, Noves Tecnologies i Comunicació (BLOC)

### **María José Collado García**

3<sup>a</sup> Tinent d'Alcalde, Regidora de Medi Ambient i Serveis Municipals (BLOC)

### **Vicent Molina Perona**

4<sup>t</sup> Tinent d'Alcalde, Regidor de Recursos Humans, Promoció Econòmica, Turisme i Pedanies (BLOC)

### **Alejandro Llopis Pérez**

Regidor de Cultura, Esports i Festes(BLOC)

### **Xelo Climent García**

Regidora de Joventut i obres (BLOC)

**Ángel Mollá Belvis**

Portaveu (PP)

**José Jordá Llopis**

Regidor (PP)

**Xelo Cascant Pla**

Regidora (PP)

**Romina Isabel Vilaplana Picornell**

Regidora (PP)

**M<sup>a</sup> Fanny Torregrosa Giménez**

Regidora (PP)

**Francesc Ramón Valls Pascual**

Portaveu (EUPV)

**José Prats Gisbert**

Jutge de Pau

Figura 5. Cifres eleccions



Font: [www.ive.es](http://www.ive.es)

## 2.6. TOURIST INFO MURO

Situada al castell fester, l'oficina de turisme és visita obligada per als turistes. Ací podran trobar informació per gaudir de manera més intensa del poble. Rutes a peu, rutes en bicicleta, paratges naturals, activitats a la natura, etc.

HORARI D'ATENCIÓ AL PÚBLIC

de Dilluns a Dissabte

09:00h a 14:00h

TELÈFON i FAX

965532071

CORREU ELECTRÒNIC

[turisme@vilademuro.net](mailto:turisme@vilademuro.net)

ADREÇA POSTAL: Plaça Matzem, 1

03830 Muro

Figura 6. Tourist info



Font: [www.vilademuro.net](http://www.vilademuro.net)

### **3. ANALISI DE L'OFERTA EXISTENT**

#### **3.1. ALLOTJAMENT**

Al poble de Muro trobem una oferta d'allotjament escassa, encara que variada, ja que disposa de diferents classes d'allotjaments per a les diferents necessitats o possibilitats dels turistes.

Actualment el número de places és d'un total de 240, entre cases rurals, hotels, hostals, albergs i apartaments.

##### **3.1.1. ALLOTJAMENT RURAL**

<b>NOM</b>	<b>CATEGORIA</b>	<b>PLACES</b>	<b>ACTIVITATS</b>
Aire	Casa rural	10	<ul style="list-style-type: none"><li>• Senderisme</li><li>• Tallers artesanals</li><li>• Visites guiades</li></ul>

#### **Preu:**

Dia: 318 €

Cap de setmana: 636 €

**Instal·lacions:** Barbacoa, calefacció, piscina, pista de tennis, allotjament d'animals.

#### **Direcció:**

Camí Racó Puig 6, Muro d'Alcoi



Figura 7. Casa rural Aire

Font: [www.vilademuro.net](http://www.vilademuro.net)

Tfn: 966516213

NOM	CATEGORIA	PLACES	ACTIVITATS
Mas de la Casa Blanca	Alberg	97	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Cicloturisme</li> <li>• Senderisme</li> <li>• Tallers artesanals</li> <li>• Lloguer de bicicletes</li> </ul>

**Preu:**

Dia: 30 €

Cap de setmana: 27 € / dia

Figura 8. El mas de la casa blanca



Font: [www.elmasdelacasablanca.com](http://www.elmasdelacasablanca.com)

**Direcció:**

Partida la Cabanya, sn.

Muro d'Alcoi

Tfn: 965529393



### 3.1.2. ALLOTJAMENT HOTELER

NOM	CATEGORIA	HABITACIONS	SERVICIS
Copacabana	Hostal – 1*	<ul style="list-style-type: none"><li>• Individuals 16</li><li>• Dobles 14</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Calefacció</li><li>• Refrigeració</li><li>• TV</li><li>• Menjador</li></ul>

#### **Preu:**

Indiv.: 30 €

Doble: 45 €

#### **Direcció:**

Avinguda d'Alcoi, 4

Muro d'Alcoi

Tfn: 965530902

Figura 9. Hostal Copacabana



Font: [www.vilademuro.net](http://www.vilademuro.net)

NOM	CATEGORIA	PLACES	PREU
Central	Pensió	22	Entre 30 i 45 €

Figura 10. Pensió Central

**Direcció:**

C/ Central, 6

Muro d'Alcoi

Tfn: 965530484



Font: [www.vilademuro.net](http://www.vilademuro.net)

NOM	CATEGORIA	PLACES	SERVICIS
Vila de Muro	Hotel – 3*	56	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Internet</li> <li>• Aparcament</li> </ul>

Figura 11. Hotel Vila de Muro

**Preu:**

Entre 30 i 45 €

**Direcció:**

Carretera N340, s/n

Muro d'Alcoi

Tfn: 966516295



Font: [www.hotelvilademuro.com](http://www.hotelvilademuro.com)

### 3.1.3. APARTAMENTS TURÍSTICS

<b>NOM</b>	<b>CATEGORIA</b>	<b>DIRECCIO</b>	<b>TELEFON</b>
Copacabana	Apartaments	C/ La Patrona	965530902

Figura 13. Apartaments Copacabana



Font: [www.hostalescopacabana.com](http://www.hostalescopacabana.com)

Figura 12. Apartaments Copacabana



Font: [www.hostalescopacabana.com](http://www.hostalescopacabana.com)

## 3.2. OFERTA GASTRONÒMICA

L'oferta gastronòmica de la zona és molt rica i variada, i sense cap dubte un dels principals atractius del poble de Muro.

Els aperitius més típics de la localitat són l'aigua-sal, les olives trencades, l'espencat, la tomaca seca i la pericana.

Com a plats calents cal destacar les coquetes fregides, l'arròs al forn, les bajoques farcides, la borreta, les faves sacsades, els ronyons de masero, l'olleta (sopar típic de la vespra de festes) i el blat picat.

El dolç també es protagonista a la gastronomia del poble, sempre preparat amb matèria prima local. Carcanyols i coca de llanda elaborades amb ametles, codony o dolç de codony, dolç de tomaca, arrop i talladetes, figues i carabassa al forn. No ens oblidem del tradicional gelat de torró elaborat pels gelaters artesans de la població.

Tots aquests plats es poden degustar als restaurants de la localitat. Els productes típics que es poden adquirir són la pericana i la tomaca seca envasada, oli d'oliva

verge en les cooperatives agrícoles i dolços i gelats en els forns, confiteries i gelateries.

De la gastronomia de la zona, no ens podem oblidar de la multitud de begudes espirituoses elaborades amb la gran varietat d'herbes aromàtiques pròpies del territori, ni de la famosa beguda de cafè, coneguda com cafè licor.

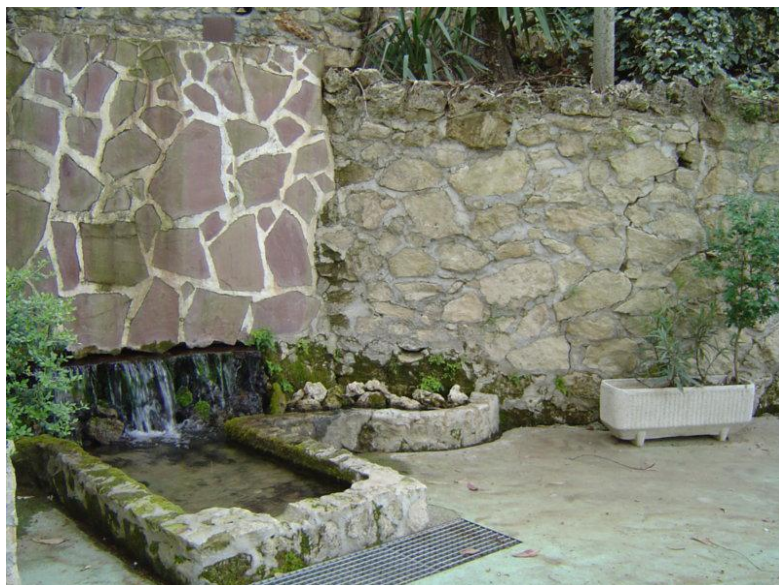


Figura 14. Els Fontanars

Font: [www.restaurantesok.com](http://www.restaurantesok.com)

Per gaudir de la meravellosa gastronomia de la zona podem visitar algun dels nombrosos restaurants de la zona, entre els que destaquen, Menjars Casa Víctor, Casa Calvo o els Fontanars (aquest últim situat a un meravellós paratge natural)

### **3.3. FESTES**

A Muro i als pobles del voltant podem gaudir de gran quantitat i diversitat de festes, tant de caràcter religiós com cultural.

Amb les festes patronals de moros i cristians com a principal atractiu, trobem al llarg de l'any altres festivitats que són l'excusa perfecta per a visitar la zona.

#### GENER – FEBRER

Al voltant del dia 17 de gener comencen els actes en honor a Sant Antoni, amb la dansa típica i la fira artesanal i medieval. Al passejar per la fira ens podem trobar amb escenes típiques de l'edat mitjana representades per actors. Cal destacar la romeria dels animals a l'Ermita on es procedeix a la seua benedicció.

En la setmana anterior a l' inici de la quaresma, la vila de Muro s'ompli de color, música i alegria amb el Carnestoltes. És el segon carnestoltes mes important de la Comunitat Valenciana i gaudeix de gran popularitat entre la gent de la zona. En 2011 van desfilar dotze carrosses amb la seua música inclosa i milers de persones que cada any es reuneixen al poble per celebrar aquesta festa popular.

Vull fer especial èmfasi en esta festa, perquè any rere any el nombre d'assistents augmenta de manera exponencial, igual que augmenten les distintes procedències des d' on vénen els participants, que en els últims anys arriben de tota la comunitat.

## MARÇ – ABRIL

El 18 de març se celebra per iniciativa popular, la vespra del dia de Sant Josep. La gent es reuneix al voltant de fogueres fetes per ells mateixos per torrar l'embotit i passar la nit al voltant del foc.

En la festivitat de Setmana Santa les processons amb els confreres alçant les imatges recorren religiosament els carrers del municipi. Cal destacar l'Aurora, acte religiós en què grans i joves es diverteixen. Consisteix en cantar als sants que es troben en les façanes de les cases (algunes d'aquestes imatges daten del segle XVII) recorrent el casc històric cantant i ballant. Al finalitzar el recorregut, els participants estan convidats a una xocolatada.

A finals d'abril, s'anuncien les festes patronals amb "la Publicà", on un xiquet (triat entre els escolars de huit anys del poble) es vist d'àngel i a l'om d'un cavall va recitant un antic poema de l'il·lustre advocat i escriptor D. Juan Senabre que anuncia el prompte inici de les festes de moros i cristians.

## MAIG – JUNY

El segon diumenge de maig se celebren les festes patronals de moros i cristians, en honor a la patrona del municipi la Mare de Deu dels Desemparats. El divendres, dia de la vespra, s'inicien les festes amb el cant de l'himne local i la desfilada dels festers acompanyats de les bandes de música. El Dissabte i el Diumenge (dia de la Patrona) són les entrades de moros i cristians seguides de les processons de la patrona, on aquesta es traslladada des de l'ermita fins a l'església del poble per a rendir-li homenatge. El dilluns és el dia dedicat a la pólvora, que com a bons valencians no podia faltar. En el castell es reuneixen els festers, el capità moro i el cristià, on simulen una lluita on es disporen arcabussos. El següent cap de setmana, és la pujà, es tornen a repetir els actes, però

concentrats en un mateix dia, per acabar traslladant la imatge de la verge en processó fins a l'ermita, on passarà la resta de l'any.

Aquestes festes de moros i cristians, tan típiques de la zona alacantina, són un dels principals atractius per al turisme, tenint com principal exponent les de la ciutat veïna d'Alcoi, declarades d'interès turístic internacional.

La festa no tindria sentit sense l'aportació que a ella realitzen les bandes de música de la zona, d'un nivell altíssim i que han contribuït de manera imprescindible a la creació d'un nou estil musical conegut popularment com a música festera. Al meu entendre, aquest és un altre atractiu turístic digne d'explorar, ja que es pot assistir a meravellosos concerts de banda, al llarg de tot l'any en les diferents localitats de la zona.

Figura 15. Festers sexys



Font: Elaboració pròpia

A finals de maig i principis de juny, es realitza la festa del llibre, on es convida a escriptors coneguts, per a realitzar conferències i xerrades culturals.

També tenen lloc les 24 hores esportives, on joves de tota la comarca participen en el torneig en diferents modalitats esportives com futbol sala, escacs, petanca, hoquei, etc.

En la última quinzena de juny se celebren "les dansades", on el grup de dansa el Baladre es reuneix a la plaça del Palau, a ballar i cantar les cançons populars en la tradicional dansà.

## AGOST – SETEMBRE

Durant aquests mesos, la població local es trasllada a estiuejar a les pedanies, ja que són xicotetes poblacions més tranquil·les i on el calor es suporta millor. Aquestes poblacions tenen les seues festivitats patronals en els mesos d'estiu. En Setla de Nunyes, el tercer cap de setmana d'agost, cal destacar la doma de cavalls. En Benàmer la primera setmana de setembre i la segona setmana en Turballos.

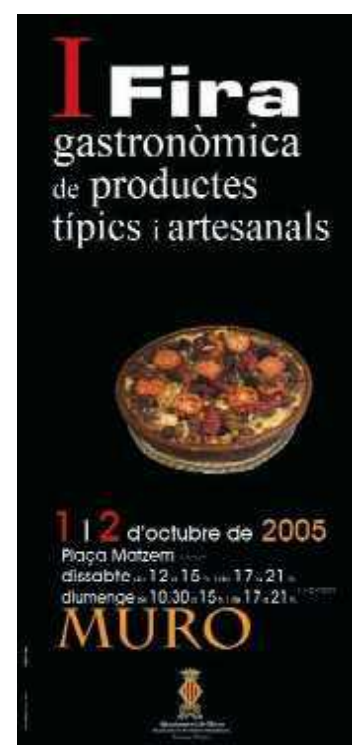
## OCTUBRE

El primer cap de setmana d'octubre se celebra la fira gastronòmica, que des de fa aproximadament cinc anys és tot un èxit en atracció de turistes. En la fira es poden degustar tots els productes típics locals i de la contornada. Des d'un tast de vins a un d'olis, passant pels arrossos i embotits. Aquesta fira gastronòmica va augmentant any rere any la seua importància, i s'ha convertit, a hores d'ara, en una cita obligada per als amants del bon menjar de les comarques circumdants.

El dia 9 d'octubre és el dia de la Comunitat Valenciana. Al matí es realitza una xicoteta marató i al migdia, es fan

paelles populars al centre del municipi.

Figura 16. Cartell fira gastronòmica



Font: [www.vilademuro.net](http://www.vilademuro.net)



### **3.4. MONUMENTS PER VEURE**

#### “Les caixetes”

Antiga fàbrica de paper de l'any 1921. Aquest edifici és un exemple representatiu d'arquitectura industrial de finals del segle XIX i principis del segle XX. La Revolució industrial a Europa suposa la modificació de les tècniques constructives i la proliferació del ferro i el vidre.

A l'interior de l'edifici es conserven estructures i màquines per a l'elaboració del paper.

Actualment l'Ajuntament està a l'expectativa de què els tècnics de Conselleria de Patrimoni avaluen els informes presentats sobre el valor patrimonial que posseeix l'edifici de la fàbrica, per al qual Muro sol·licita la declaració de Bé d'Interès Cultural, amb la intenció no sols de preservar-lo per al futur, sinó per convertir-lo en un centre museístic que engrossirà el patrimoni immobiliari i cultural de la població.

#### Plaça del Palau de la Senyoria i casa del Palau

La casa del Palau de la Senyoria és un edifici renaixentista que utilitza de forma prioritària la rajola. A la façana destaquen elegants balcons amb ceràmica valenciana que l'embelleixen. Formant la mateixa plaça es troba la casa dels Alonso, que pertany a una de les famílies més importants de Muro des del segle XVII.

És en aquesta plaça on se celebren, a l'inici de l'estiu, les danses del palau. Una festivitat que se celebra al poble des del segle XVII.

## Ermita de la Mare de Déu dels Desemparats

Edifici d'interès arquitectònic. El temple, que és d'estil neoclàssic, té planta rectangular. Presenta tres naus de tres trams, i la central és de doble amplària. El creuer no sobreix en planta i dóna accés al presbiteri i a les dues sagristies (aquests últims elements es troben elevats damunt la resta del temple). Destaca la cúpula de mitja taronja sobre el creuer, coberta de teula blava. El presbiteri i les capelles de les naus laterals es cobreixen mitjançant cúpules amb petxines. La nau central i els trams laterals del creuer es cobreixen amb voltes de canó.

## Ermita de Sant Antoni

La primera cosa que trobem en arribar a Muro és l'ermita de Sant Antoni. La seua emblemàtica i clara silueta rep el viatger. És de petites i harmòniques proporcions i data del segle XVII. Solament uns pocs escalons ens introdueixen dins un pòrtic de senzilles arcades que donen pas a un recinte de planta rectangular amb quatre capelles a cada banda que fan de contrafort amb els arcs de la nau central. Dins d'aquestes estan representats els sants en ceràmica valenciana, emmarcats amb una sanefa. L'altar major el presideixen les imatges de Sant Antoni Abad i Sant Antoni de Pàdua.

Hui en dia l'ermita està oberta al culte, s'hi celebra missa vespertina els dies festius d'estiu i els dimarts a la vesprada és visitada per molts devots.

## Església de Sant Joan Baptista

Està situada al nucli antic de la localitat. Edifici d'estil renaixentista, amb una sola nau voltada amb quatre capelles a cada banda i dues sagristies al mig de les quals s'alça l'altar major. Els arcs eren de rajola i els cantons i la portada principal de pedra llaurada amb motlures.

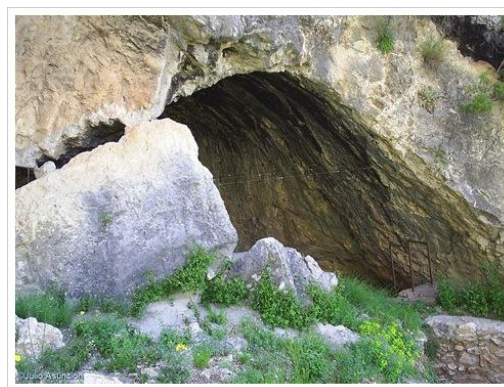
Aquell temple va estar en ús fins a la construcció de l'actual parròquia. D'estil neoclàssic, començada el 1827 i inaugurada el 1837, sent el seu arquitecte Fra Vicente Cuenca.

### Cova Beneito

És un dels jaciments del Paleolític més importants de la comunitat Valenciana, no sols per ser un dels escassos llocs on s'ha documentat el Musteriense, cultura del Paleolític mitjà, si no per haver donat una extraordinària seqüència del Paleolític Superior que cobreix la majoria de les fases d'aquest període prehistòric.

Es pot arribar de varies maneres. La més fàcil es a traves de La font del Baladre.

Figura 17. La cova Beneito



Font: [www.arqueologiaalicante.com](http://www.arqueologiaalicante.com)

### Estàtua del tio Pep

El poble de Muro va col·locar una estàtua en honor al “tio Pep” a l'any 2002 en agraïment al popular personatge, que li ha donat tanta publicitat al poble, degut a la famosa cançó. El monument es obra de l'autor de Carlet Jaume Espí, basada en un disseny de l'escultor local Miguel Payà Sanchis i està realitzada en bronze.

Aquesta estàtua s'ha convertit en punt de visita obligada per a tots els visitants del poble, que no volen perdre l'oportunitat de fer-se una fotografia amb el famós “tio Pep”.

## Plaça del Matzem

Es en aquesta plaça on trobem el castell fester, l'oficina de turisme i el museu de les festes. Aquesta plaça s'ha convertit en el cor del poble, i diàriament es troba plena de gent, encara que quan vertaderament pren protagonisme, és a les festes de moros i cristians, ja que és l'escenari de molts dels actes que tenen lloc a les festes patronals.

## Museu viu de l'oli

Està ubicat a l'Ajuntament i va ser inaugurat a principis de 2003. La seua primera presentació al públic en general no sols va ser la mostra d'un recinte recentment rehabilitat que albergava peces que van ser emprades per produir oli. En aquesta ocasió, es va reviuire tot un mètode deixat des de feia diverses dècades per tal d'elaborar l'esmentat producte.

Durant el segle XIX, les almàsseres van deixar de ser una regalia del senyor després de la creixent espenta d'una nova classe social, la burgesia. El constant endeutament dels senyors feudals amb els burgesos adinerats, i el creixement demogràfic dificultaven el manteniment de les regalies.

D'ara endavant, els terratinents exploten les terres lliurement i directament, orientant la producció a aquells productes més rendibles, entre els quals es troben la vinya i l'olivera, als quals s'introdueixen noves tècniques gràcies a la industrialització.

L'abolició dels drets feudals sobre almàsseres o molins va motivar la proliferació d'almàsseres durant el segle XIX, moltes de les quals van perdurar fins a mitjans del segle XX. A Muro, durant aquest període es van arribar a crear un total de dotze almàsseres urbanes i sis als masos.

L'exposició actualment ubicada a les dependències municipals mostra tots els elements propis d'una almàssera de sang característica de finals del segle XIX, propietat d'una de les grans famílies de terratinents de Muro. La mostra la completen altres objectes de caràcter etnològic que formen part dels fons museístics que actualment es posseeixen.

## Les xemeneies

Hi ha quatre xemeneies, a diferents ubicacions del poble, del que van ser fabriques manufactureres tèxtils i agràries. Aquestes xemeneies son autèntics monuments de l'època de la industrialització del poble. Van ser part d'antigues fàbriques locals i avui en dia estan protegides i estan sent restaurades. Tenen una alçada d'uns trenta metres, el que fa que siguen dignes de ser admirades. Sobreviuen als carrers del poble i son testimoni de la vida de Muro des de fa moltes dècades.

## El carrer Sant Roc

En aquest carrer podem trobar la font mes rellevant del poble, La Font de Sant Roc (figura 18) que data de 1707, i el llavador, on a dia de avui encara hi ha dones que s'arrimen per llavar la roba com es feia temps enrere. El llavador ha sigut rehabilitat conservant la seua antiga estructura i materials amb què es va construir

Figura 18. La font de Sant Roc



Font: [www.panoramio.com](http://www.panoramio.com)

### 3.5. ASOCIACIONS CULTURALS

#### UNIÓ MUSICAL MURO

Banda de gran prestigi formada a meitat del segle XIX . Són molts els concerts i certàmens en els quals participa. En l'actualitat està formada per 90 músics.

#### GRUP DE DANSES BALADRE

Fundada l'any 1979, recupera els balls, la música i la cultura popular que va quedant en l'oblit, fent una labor de dignificació del patrimoni cultural.

#### LA XAFIGÀ

Grup de dolçainers que naix a finals dels anys 70. La seua raó de ser és l'amor per la música, les tradicions i també l'ensenyament i la seua transmissió a les noves generacions. Editen la seua música i col·laboren amb altres formacions, mesclant el tipisme amb la polifonia de la música actual.

#### INSTITUT D'HISTÒRIA ALMOROIG.

Associació cultural que té la finalitat de fomentar i conservar l'interès per la història de la zona, mitjançant diverses activitats culturals com ara congressos, conferències i exposicions.

### 3.6.ACTIVITATS I RUTES

#### \* Ruta ecològica per les pedanies.

- Total del recorregut: 16410 metres (+ Benàmer 800 metres)
- Temps: 5 hores (+ Benàmer 25 minuts)
- Dificultat de la marxa: fàcil

#### \* Ruta PR-V 184 Benicadell (cara sud)

- Total recorregut: 21 Km
- Temps: 7 hores
- Dificultat de la marxa: dura

#### \* Ruta PR- V 277 Penya el Frare

- Total recorregut: 10,071 Km
- Temps: 4 hores
- Dificultat de la marxa: fàcil

Figura 19. La penya el frare



Font: [www.musicafestera.com](http://www.musicafestera.com)

\* Ruta PR- V 56 Serra de Mariola ( excursió a la Cova Beneito)

- Total recorregut: 12,5 Km
- Temps: 6 hores
- Dificultat de la marxa: mitja

\* Visita al Museu Viu de l'Oli

El museu es troba a l'ajuntament de la localitat. Allí es mostren tots els elements propis d'una almàssera de sang característica de finals del segle XIX, propietat d'una de les grans famílies de terratinents de Muro. La mostra la completeu altres objectes de caràcter etnològic que formen part de les fonts museístiques que actualment es tenen.

\*Visita a la fàbrica artesanal de guitarres Alhambra

Recorregut per la fàbrica, on es pot observar el procés de fabricació i la posada a punt de les guitarres per a la seua posterior venda.



### \* Visita al Celler la Muntanya

Aquesta empresa ens ofereix diferents rutes per conèixer les micro vinyes, i disposen de diferents programes per fer-ho. Actualment cap la possibilitat de visitar les micro vinyes amb una avioneta, que ens permetrà gaudir d'unes vistes espectaculars de la comarca. Aquests programes son variats i hi ha d'alguns que inclouen allotjament. Cal posar-se en contacte amb l'empresa per poder contractar les diferents rutes.

#### Celler de la muntanya

Rotonda Quatre Camins, camí de l'Alquerieta.

Visites concertades prèviament al tl. 607 90 22 35.

info@cellerlamuntanya.com

Projecte de recuperació Vitivinícola a tota la comarca.

Elaboració de vins de qualitat.

Producció reduïda.

Figura 20. Botella Celler la Muntanya



Font: [www.cellerlamuntanya.com](http://www.cellerlamuntanya.com)

### 3.7. TRANSPORT PÚBLIC

Hi ha varies línies d'autobusos que comuniquen Muro amb les principals ciutats de la Comunitat Valenciana. A continuació podem vore un llistat de les més importants.

#### **Línia d'autobusos Alcoi-Cocentaina-Muro**

Servici regular d'autobusos amb una freqüència de 30 min.

Per a més informació: 965520562

#### **Línia d'autobusos Alcoi-Muro-Gandia (Eixides des de l'estació d'autobusos)**

*Laborables:* 09:25h i 16:15h a Gandia

*Laborables:* 09:10h i 14:30h des de Gandia

No hi ha servei els caps de setmana

Per a més informació: 96 2874410

#### **Línia d'autobusos cap a Ontinyent des de Muro i viceversa**

*Des de Muro:* 15:15h (línia València)

*Des d'Ontinyent:* 07:00h (Dissabtes i festius sense servei)

Per a més informació: 96 3470427

#### **Línia d'autobusos cap a València des de Muro**

*Laborals:* 06:15h – 08:30h – 10:15h – 13:15h – 15:15h – 17:15h (anada)

*Dissabtes:* 07:15h – 10:15h – 17:15h

*Festius:* 09:15h – 18:15h – 20:15h

Per a més informació: 96 min. 3470427

#### **Línia d'autobusos des de València cap a Muro**

*Laborables:* 09:30h – 11:00h – 13:00h – 16.00h – 19:30h

*Dissabtes:* 10:00h – 13:00h – 19:00h

*Diumenges i Festius:* 12:00h – 20:30h – 22:00h

Per a més informació: 96 3470427

### **Línia d'autobusos cap a Alacant per Ibi**

*Laborables:* 06:15h – 07:00h (amb eixida des de Muro) – 07:30h – 09:00h  
– 10:00h – 12:00h – 13:30h – 14:30h – 16:00h – 18:00h

*Dissabtes:* 07:00h – 08:00h – 11:00h – 13:00h – 19:00h

*Diumenges i Festius:* 09:00h – 17:00h – 19:00h

*Per a més informació:* 96 5520562

### **Línia d'autobusos cap a Alacant per Xixona**

*Laborables:* 11:00h – 13:00h – 17:00h – 19:00h – 21:00h

*Dissabtes:* 09:00h (amb eixida des de Muro)– 12:00h – 15:00h – 17:00h –  
21:00h

*Diumenges i Festius:* 07:00h – 11:00h – 13:00h – 15:00h – 21:00h

*Per a més informació:* 96 5520562

## 4. ACCIONS DESENVOLUPADES

Actualment s'estan desenvolupant diferents accions, per part de les administracions locals, per tal de millorar l'oferta turística del poble. A continuació analitzem aquestes actuacions que l'ajuntament esta portant a terme.

### 4.1. Logo de Muro naturalitat.

S'ha dissenyat un logo per tal de donar-se a conèixer amb un sol cop d'ull.

Aquest disseny intenta relacionar el nom de Muro al turisme de naturalesa. Amb el color verd predominant, posa de manifest la intenció de destacar el privilegiat entorn natural en el que està situada la població.

Aquest logo està molt present al poble, ja que el trobem imprès per tot arreu, a les bosses del comerç local, als diferents fullets informatius del poble, als edificis públics, etc. En definitiva, que l'administració local esta donant-li molt de protagonisme.



Aquesta acció pareix una bona iniciativa , ja que es una bona opció per tal de vendre el poble com una marca. El que hi ha que aconseguir ara és que aquest logo estiga relacionat amb un producte turístic de qualitat.

#### 4.2. Marca Serra de Mariola.

Els Ajuntaments de les diferents poblacions de la serra de Mariola, (Alcoi, Alfafara, Banyeres, Agres, Bocairent i Muro), estan en ple desenvolupament d'un projecte molt ambiciós, que suposarà, al meu entendre, un gran benefici per a les poblacions que el formen.

Es tracta de la formació d'una associació per a la creació de productes turístics de qualitat.

Aquesta associació anomenada Serra de Mariola busca la cooperació d'aquestes poblacions que comparteixen un espai mediambiental, una cultura i una gastronomia molt similars, per tal d'arribar a objectius comuns per a millorar l'oferta turística actual de la zona.

El periòdic Ciudad es va fer ressò d'aquesta notícia tan important per al turisme de la zona:

Noticia apareguda al periòdic Ciudad:

## **LOS PUEBLOS DE LA MARIOLA SE UNEN BAJO LA MISMA MARCA**

**13/06/2012 - Actualidad**

Después de la creación de la Mancomunitat de Municipis de l'Alcoia i el Comtat, ya podemos hablar de otro ejemplo de la unión de los pueblos de nuestras comarcas en un frente común. Se trata de la reciente creada "Associació Serra Mariola", mi proyecto que, bajo el paraguas del Campus de Alcoy de la UPV, pretende unificar a todos los municipios de la Mariola para defender un territorio, unos productos y, al fin y al cabo, una marca común.

Este pasado miércoles el edificio de la Ágora de Alcoy acogió la reunión de constitución del ente, con la asistencia de los regidores de Turismo o alcaldes de los diferentes municipios, así como del Director en funciones del campus universitario alcoyano Enrique Masiá y la nueva Directora Georgina Blanes, que se incorporara oficialmente a su cargo en breve después de haber ganado las elecciones.

Como decíamos, seis municipios de la Sierra de Mariola forman parte de esta asociación, de diferentes signos políticos como son Agres, Alfafara, Alcoy, Muro, Banyeres y Bocairent. Este último ostentará la Presidencia durante los seis primeros meses desde la creación, en la persona de Noelia Vano, regidora de Turismo del municipio de la Vall d'Albaida.

Cabe destacar la ausencia de un pueblo emblemático para la Mariola como es Cocentaina, que por el momento no formará parte de esta asociación. De hecho, fueron los votos en contra del Partido Popular y el Colectiu 03820 los que impidieron que el municipio entrara a formar parte del

ente. La oposición decidió esperar hasta ver cuál sería el funcionamiento de esta asociación para decidir formar parte, oponiéndose también al pago de una cuota anual de 80 euros que es el único requisito de entrada. Tanto Enrique Masiá, como el Alcalde de Alcoy Toni Francés y el Presidente de la Mancomunidad Rafa Climent han destacado la gran noticia que supone que los pueblos situados a la sombra de la Sierra de Mariola trabajen conjuntamente por el turismo de estas comarcas de interior. Todos ellos, preguntados por esta iniciativa, destacaron las grandes virtudes que tiene esta tierra, así como la multitud de productos de calidad que podemos encontrar. Los pueblos de la Mariola constituyen una alternativa perfecta en las playas que solo tenemos a unos kilómetros de distancia, convirtiéndose este sector en clave para captar el turismo de la costa con la marca Mariola.

Esta iniciativa surge en 2010 a raíz de las Jornadas de Turismo de Interior que la UPV Alcoy organizó en Bocairent. La Universidad ha sido la encargada de guiar el proceso de constitución, y ahora pueden ser miembros de ella tanto entidades públicas como privadas.

Ciudad, 9 de junio de 2012

#### 4.3.Promoció de la vinya.

Per part de l'Ajuntament s'està promocionant la plantació de vinyes al terme del poble. La idea es la d'anar consolidant la agricultura ecològica en general i la de la vinya en particular, per a l'elaboració posterior de vi d'alta qualitat.

El clima de la zona es molt bo per al cultiu del raïm i són molts els bancals que estan canviant els seus cultius pel de la vinya.

Aquesta promoció de l'agricultura ecològica, va ser el motiu de l'organització al Novembre del 2011 del seminari: Seminario estatal de agricultura y ganadería ecológicas "Agroecología" y consumo local de calidad, que va tindre lloc a Muro.



## 5. ANÀLISI DAFO

### DEBILITATS

- Senyals de camins i senders descuidats.
- Senders que travessen propietats privades.
- Destí poc explotat.
- Poca publicitat del destí.
- Poques ofertes d'allotjament.
- Manca de guies turístics especialitzats.
- Capacitat de càrrega molt limitada en places d'allotjament.

### AMENACES

- Competència amb les localitats de la contornada per atraure al mateix tipus de turisme.
- L'economia local esta veient-se molt afectada per l'actual crisi econòmica (especialment les indústries tèxtils i el sector de la construcció)

## FORTALESES

- És un entorn natural no contaminat.
- Cases rurals al terme municipal i cap als destins competidors.
- Jaciments arqueològics d'alta importància.
- Hospitalitat de la població local.
- Situació geogràfica i clima molt bons.
- Bona comunicació amb capitals de província i amb destins de platja
- Destí multi opció, mescla el turisme cultural (gastronomia, arqueologia, etc.) amb el turisme alternatiu (senderisme, naturalesa, etc.)
- Destí jove i poc explotat.

## OPORTUNITATS

- Turisme rural molt demanat a l'actualitat.
- Voluntat d'associació dels municipis de la contornada.

## **6. PROPOSTES ESTRATÈGIQUES PER AL TURISME DE MURO**

### OBJECTIUS GENERALS

- Posicionar-se en el mercat turístic a nivell nacional.
- Incrementar el nombre de turistes que visiten Muro.
- Professionalitzar a l'empresari local.
- Potenciar la imatge de Muro.
- Associar la marca Muro als productes locals.
- Aconseguir el reconeixement dels productes locals.

### OBJECTIUS ESPECÍFICS

- Publicitar el destí a fires relacionades amb el turisme de naturalesa i amb l'esport a l'aire lliure.
- Formar i o guies professionals experts en el destí.
- Formar experts en herbes aromàtiques i beneficioses per a la salut.
- Creació de noves activitats com a tasses d'herbes aromàtiques, rutes gastronòmiques, etc.
- Instal·lació de nous senyals i indicacions per les sendes.
- Creació d'un pla de màrqueting des de l'Ajuntament amb col·laboració directa amb els professionals del sector.

## **7. CONCLUSIONS**

Muro i contornada compten amb una gran varietat de recursos, tant naturals com culturals amb un potencial d'atracció de turistes prou alt. No obstant això l'explotació d'aquests recursos no està donant els resultats que haurien d'esperar-se.

Al meu entendre hi ha diversos problemes que haurien de resoldre's perquè el turisme tinguera una major repercussió a la zona, ja que a l'actualitat, esta repercussió és molt baixa.

El principal problema existent és la publicitat. Malgrat els nombrosos atractius que ofereix, esta és una zona molt desconeguda per als espanyols. Excepte casos aïllats, com per exemple les festes de moros i cristians d'Alcoi, la resta dels atractius no tenen la publicitat necessària.

No existeixen pràcticament ofertes a les agències de viatges, ni en altres plataformes de promoció o venda, així que al meu entendre, aquest és el principal problema que cal resoldre. Les autoritats competents, haurien de dedicar els seus esforços a la millora de la comunicació dels atractius de la zona, venent el destí en fires de turisme i fent-lo mes atractiu per als diferents operadors. A hores d'ara, el destí es promociona en fires a través del programa Comarques de l'Interior d'Alacant, però clarament açò no és prou.

Actualment hi ha prou fullets i guies del destí, el problema és que només es poden aconseguir a les diferents oficines de turisme de la comarca. Aquests fullets haurien de distribuir-se als diferents intermediaris de tota la geografia espanyola.

Al ser principalment recursos naturals, aquesta promoció hauria de centrar-se sobretot a atraure turistes amb predilecció per aquest tipus de turisme de naturalesa, sent interessant també l'organització d'activitats esportives a l'aire lliure, com ara raids, carreres d'orientació, trial, etc., activitats i

esdeveniments que promocionarien la zona entre els aficionats a aquestos esports.

Com hem exposat abans, un altre dels atractius de la zona és la gastronomia. Des de les administracions no se li dóna el valor necessari als productes de la zona, que són d'una qualitat excel·lent, destacant per damunt de tots, l'oli d'oliva.

Al ser l'olivera el principal element de l'agricultura local, l'oli d'oliva es produeix en la zona des de sempre, sent d'una qualitat única. És per això, que es deuria de relacionar la zona a aquest beneficiós producte i utilitzar-lo per a la promoció del lloc, com fan altres regions en les que només escoltant el seu nom, se les relaciona amb el producte típic de la zona, no sols a nivell estatal, sinó també a nivell internacional.

Una bona estratègia seria buscar el reconeixement per part de les administracions, intentant aconseguir una denominació d'origen pròpia.

Igual que amb l'oli, es deuria d'intentar que el nom de Muro s'associe a un altre gran producte de la zona, en este cas em referisc a les guitarres.

La fàbrica de guitarres Alhambra, té la seua seu al municipi. Esta marca de guitarres, és coneguda en el món sencer per la qualitat dels seus productes. Grans intèrprets de guitarra espanyola de tot el món, gasten guitarres fabricades a Muro i ningú sap tan sols que es fabriquen ací. És per això, que em sembla una oportunitat que es deuria d'aprofitar. Els organismes de la localitat haurien d'estretir la col·laboració entre l'empresa i el poble, aprofitant-se així de la fama que posseeix esta marca a nivell mundial.

Facilitar a Alhambra l'organització d'esdeveniments relacionats amb la guitarra espanyola, promocionar la visita a la fàbrica, etc. em pareixen bones oportunitats perquè el poble es done a conèixer.

## 8. BIBLIOGRAFIA

- Momblanch i Gonzàlbez, F. (01/07/1993), “Historia de la villa de Muro”. Ajuntament de Muro d’ Alcoi
- Tormo Santonja, J. (05/01/2006), “El Comtat”. Ajuntament de Muro d’ Alcoi
- Pascual Gisbert, J.J. (04/01/2009), “L’Angelet, personatge fester”. Ajuntament de Muro d’ Alcoi
- Pascual Gisbert, J.J. i Oltra Senabre, R.P. “Moros i cristians a Muro”. Ajuntament de Muro d’ Alcoi
- Chamizo Sanchez, R. (2003) "Introducción a la comunicación turística" Ed. Universidad de Malaga
- Fuentes Garcia, R. (1195) "El turismo rural en España. Especial referencia al análisis de la demanda" Ed. Ministerio de Comercio y TurismoD.L.
- Kotler, P (2003) "Marketing para turismo". Ed. Pearson Prentice Hall.
- Picó Ortiz, J. (2006) "Història d' Alcoi" Ed. Marfil
- <http://arqueologiaalicante.blogspot.com.es/>
- <http://www.vilademuro.net/>
- <http://www.ive.es/>
- <http://www.ciudaddealcoy.com/>
- <http://ca.wikipedia.org/>
- <http://www.cma.gva.es/web/>
- <http://parquesnaturales.gva.es/>

